

KJÓTSKY PROTOKOL K RÁMCOVÉMU DOHOVORU OSN O ZMENE KLÍMY

Strany tohto Protokolu,

súc stranami Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy, ďalej „Dohovoru“,

v nadväznosti na konečný cieľ Dohovoru ako je uvedený v článku 2 Dohovoru,

odvolávajúc sa na ustanovenia Dohovoru,

súc vedené článkom 3 Dohovoru,

na základe Berlínskeho mandátu, prijatého rozhodnutím 1/CP.I Konferencie strán Dohovoru na svojom prvom stretnutí, sa dohodli takto:

Článok 1

Pre účely tohto Protokolu sa budú uplatňovať definície, uvedené v článku 1 Dohovoru. Okrem toho:

1. „**Konferencia strán**“ znamená Konferenciu strán Dohovoru.
2. „**Dohovor**“ znamená Rámcový dohovor Organizácie Spojených národov o zmene klímy, prijatý v NewYorku 9. mája 1992.
3. „**Medzivládny panel o zmene klímy**“ znamená Medzivládny panel o zmene klímy založený v roku 1988 Svetovou meteorologickou organizáciou (WHO) spolu s Programom Organizácie Spojených národov pre životné prostredie (UNEP).
4. „**Montrealský protokol**“ znamená Montrealský protokol o látkach, ktoré poškodzujú ozónovú vrstvu, prijatý v Montreale 16. septembra 1987 s jeho nasledujúcimi dodatkami a doplnkami
5. „**Prítomné a hlasujúce strany**“ znamená prítomné strany, ktoré odovzdali súhlasný alebo odmietavý hlas.
6. „**Strana**“ znamená stranu tohto Protokolu, ak z kontextu nevyplýva inak.
7. „**Strana, zahrnutá do prílohy I**“ znamená stranu, zahrnutú do prílohy I Dohovoru po jeho doplnení, alebo stranu, ktorá uskutočnila notifikáciu podľa článku 4, odsek 2(g) Dohovoru.

Článok 2

1. Každá strana, zahrnutá do prílohy I, pri dosahovaní svojich kvantifikovaných záväzkov na obmedzenie a zníženie emisií podľa článku 3 s cieľom podporovať udržateľný rozvoj, bude:
 - a) zavádzať a/alebo ďalej rozpracovávať stratégie a opatrenia v súlade so svojimi národnými podmienkami, ako sú:
 - i) zvýšenie energetickej účinnosti v príslušných sektoroch národného hospodárstva
 - ii) ochrana a posilnenie záchytovej a rezervoárov skleníkových plynov, ktoré nezahŕňa Montrealský protokol, berúc do úvahy svoje záväzky z príslušných medzinárodných environmentálnych dohôd podpora udržateľných praktík v lesnom hospodárstve, opätovnom zalesňovaní a výsadbe nového lesa
 - iii) podpora udržateľných foriem poľnohospodárstva vo svetle zmeny klímy
 - iv) podpora, výskum, rozvoj a zvýšené využívanie nových a obnoviteľných foriem energie, technológií na sekvestráciu oxidu uhličitého a pokrokových a inovačných environmentálne vhodných technológií
 - v) pokračujúce znižovanie alebo vylúčenie nedostatkov trhu, fiškálnych nástrojov, daňových a colných výnimiek a dotácií pre všetky sektory vypúšťajúce skleníkové plyny, ktoré pôsobia proti cieľu Dohovoru a uplatňovaniu trhových nástrojov
 - vi) podporovanie vhodných reforiem v príslušných sektoroch, zameraných na presadzovanie stratégií a opatrení obmedzujúcich alebo znižujúcich emisie skleníkových plynov, ktoré nezahŕňa Montrealský protokol
 - vii) opatrenia na obmedzenie a/alebo zníženie emisií skleníkových plynov, ktoré nezahŕňa Montrealský protokol, v sektore dopravy,

viii) obmedzenie a/alebo zníženie emisií metánu jeho opätovným získavaním a využívaním v odpadovom hospodárstve a taktiež vo výrobe, doprave a distribúcii energie
(b Spolupracovať s inými takými stranami pri zvyšovaní účinnosti individuálnych a kombinovaných stratégií a opatrení prijatých podľa tohto článku v súlade s článkom 4, odsek 2(e)(i) Dohovoru. Preto tieto strany uskutočnia kroky, vedúce k výmene skúseností a informácií o takýchto stratégiách a opatreniach, vrátane vývoja zlepšenia ich porovnateľnosti, priehľadnosti a účinnosti. Konferencia strán, slúžiaca ako stretnutie strán tohto Protokolu, na svojom prvom stretnutí alebo v najbližšom prakticky realizovateľnom čase po ňom, posúdi spôsoby pre uľahčenie tejto spolupráce, berúc do úvahy všetky významné informácie.

1. Strany, zahrnuté do prílohy I, budú pokračovať vo vykonávaní opatrení na obmedzovanie alebo znížovanie emisií skleníkových plynov, ktoré nezahŕňa Montrealský protokol, z využitia palív v leteckej a námornej doprave v spolupráci s Medzinárodnou organizáciou civilného letectva a s Medzinárodnou námornou organizáciou.

2. Strany, zahrnuté do prílohy I, sa budú čo najviac usilovať o zavádzanie stratégií a ustanovení podľa tohto článku tak, aby sa minimalizovali nepriaznivé účinky vrátane nepriaznivých účinkov zmeny klímy, vplyvy na medzinárodný obchod, a sociálne, environmentálne a ekonomické vplyvy na iné strany, najmä na rozvojové krajiny, zvlášť tie, ktoré sú uvedené v článku 4, odseky (8) a (9) Dohovoru, berúc do úvahy článok 3 Dohovoru. Konferencia strán, slúžiaca ako stretnutie strán tohto Protokolu, môže podľa potreby vyvinúť ďalšie primerané aktivity na podporu zavedenia ustanovení tohto odseku.

3. Ak sa Konferencia strán, slúžiaca ako stretnutie strán tohto Protokolu, rozhodne, že by bolo prospešné koordinovať ktorékoľvek stratégie a opatrenia v odseku I(a), berúc do úvahy rozdielne národné podmienky a možné vplyvy, posúdi spôsoby a prostriedky na rozpracovanie koordinácie takýchto stratégií a opatrení.

Článok 3

1. Strany, zahrnuté do prílohy I, samostatne alebo spoločne zabezpečia, že ich agregované antropogénne emisie skleníkových plynov uvedených v prílohe A, vyjadrené ako ekvivalent oxidu uhličitého, neprekročia im stanovené množstvo, vypočítané na základe ich kvantifikovaných záväzkov na obmedzenie a zníženie emisií, zapísaných v prílohe B a v súlade s ustanoveniami tohto článku, s výhľadom znížiť počas záväzného obdobia 2008 až 2012 svoje celkové emisie týchto plynov najmenej o 5 percent pod úroveň emisií v roku 1990.

2. Každá strana, zahrnutá do prílohy I, do roku 2005 dosiahne preukázateľný pokrok v plnení záväzkov vyplývajúcich z tohto Protokolu.

3. Čisté zmeny emisií skleníkových plynov zo zdrojov a ich odstránenie záchytnú, vyplývajúce z priamo človekom vyvolanej zmeny využívania pôdy a lesohospodárskych aktivít obmedzených na zalesňovanie, znovuzalesňovanie a odlesňovanie od roku 1990, merané ako overiteľné zmeny v zásobách uhlíka v každom záväznom období, sa použijú na dosiahnutie záväzkov podľa tohto článku pre každú stranu zahrnutú do prílohy I. Emisie skleníkových plynov zo zdrojov a ich odstránenie v záchytoch, súvisiace s uvedenými činnosťami, sa bude hlásiť transparentným a overiteľným spôsobom a bude kontrolované v súlade s článkami 7 a 8.

4. Pred prvým stretnutím Konferencie strán, slúžiacim ako stretnutie strán tohto Protokolu, každá strana, zahrnutá do prílohy I, predloží Podpornému orgánu pre vedecké a technologické poradenstvo na posúdenie údaje pre určenie úrovne zásob uhlíka v roku 1990 a pre umožnenie vykonania odhadu zmien v jej zásobách uhlíka v nasledujúcich rokoch. Konferencia strán, slúžiaca ako stretnutie strán tohto Protokolu, na svojom prvom stretnutí alebo v najbližšom prakticky realizovateľnom čase po ňom, rozhodne o prostriedkoch, pravidlách a smerniciach pre to, ako a ktoré ďalšie aktivity vyvolané človekom, majú vzťah ku zmenám emisií skleníkových plynov a ich odstraňovaniu záchytní pri zmene využívania poľnohospodárskej pôdy a krajiny a lesnom hospodárstve, majú byť priradené alebo vyňaté zo stanovených množstiev pre krajiny zahrnuté do prílohy I. Pritom sa budú brať do úvahy neistoty, transparentnosť pri hlásení emisií, overiteľnosť, metodická práca Medzivládneho panelu pre zmenu klímy, rady poskytnuté Podporným orgánom pre vedecké a technologické poradenstvo v súlade s článkom 5 a rozhodnutím Konferencie strán. Takéto rozhodnutie sa uplatní v druhom a v nasledujúcich záväzných obdobiach. Strana si môže zvoliť, či bude uplatňovať takéto rozhodnutie o týchto ďalších

aktivitách vyvolaných človekom pre jej prvé záväzné obdobie, ak sa tieto aktivity uskutočnili od roku 1990.

5. Strany, zahrnuté do prílohy I, prechádzajúce procesom transformácie na trhovú ekonomiku, ktorých základný rok alebo obdobie bolo určené v súlade s rozhodnutím 9/CP.2 Konferencie strán na jej druhom zasadaní, budú tento základný rok alebo obdobie používať pre plnenie ich záväzkov podľa tohto článku. Všetky ostatné strany zahrnuté do prílohy I, prechádzajúce procesom transformácie na trhovú ekonomiku, ktoré ešte nepredložili ich prvú národnú správu podľa článku 12 Dohovoru môžu taktiež oznámiť Konferencii strán, slúžiacej ako stretnutie strán Protokolu, že zamýšľajú využiť pre plnenie ich záväzkov podľa tohto článku historický základný rok alebo obdobie iné ako rok 1990. Konferencia strán, slúžiaca ako stretnutie strán Protokolu rozhodne o prijatí takéhoto oznámenia.

6. Berúc do úvahy článok 4 odsek 6 Dohovoru, Konferencia strán, slúžiaca ako stretnutie strán tohto Protokolu, umožní stranám, zahrnutým do prílohy I, prechádzajúcim procesom transformácie na trhovú ekonomiku, určitý stupeň flexibility pri plnení ich záväzkov podľa tohto Protokolu iných, ako sú uvedené v tomto článku.

7. V prvom záväznom období pre kvantifikované záväzky na obmedzenie a zníženie emisií od roku 2008 do roku 2012 sa bude stanovené množstvo pre každú stranu, zahrnutú do prílohy I, rovnať 5-násobku percent, jej pripísaných v prílohe B z jej agregovaných antropogénnych emisií skleníkových plynov uvedených v prílohe A, prepočítaných na ekvivalent CO₂ v roku 1990, alebo v základnom roku, stanovenom v súlade s odsekom 5 tohto článku. Tie strany, zahrnuté do prílohy I, pre ktoré predstavuje zmena využitia pôdy a lesného hospodárstva čistý zdroj emisií skleníkových plynov v roku 1990, pre účely výpočtu stanoveného množstva zahrnú do emisií v základnom roku 1990 alebo v základnom období agregované antropogénne emisie skleníkových plynov prepočítané na ekvivalent CO₂, mínus záchyty v roku 1990 zo zmeny využívania pôdy.

8. Každá strana, zahrnutá do prílohy I, môže pre výpočet neplnofluorovaných uhľovodíkov, plnofluorovaných uhľovodíkov a fluoridu sírového podľa odseku 7 tohto článku ako základný rok použiť rok 1995.

9. Záväzky pre nasledujúce obdobia pre strany, zahrnuté do prílohy I, budú stanovené v dodatkoch k prílohe B tohto Protokolu, ktoré budú prijaté v súlade s ustanoveniami článku 21, odsek 7. Konferencia strán, slúžiaca ako stretnutie strán Protokolu, bude iniciovať posúdenie takýchto záväzkov minimálne sedem rokov pred koncom prvého záväzného obdobia uvedeného v odseku 1 tohto článku.

10. Každá jednotka zníženia emisií alebo časť stanoveného množstva, ktoré strana nadobudne od inej strany v súlade s ustanoveniami článku 6 alebo článku 17, sa pripočíta k množstvu stanovenému pre nadobúdajúcu stranu.

11. Každá jednotka zníženia emisií alebo časť stanoveného množstva, ktoré strana prevedie na inú stranu v súlade s ustanoveniami článku 6 a článku 17, sa odpočíta od množstva stanoveného pre prevádzajúcu stranu. Akékoľvek certifikované zníženie emisií, ktoré strana získa od inej strany podľa ustanovení článku 12, sa pripočíta k množstvu určenému pre danú stranu.

12. Ak sú emisie strany, zahrnutej do prílohy I, počas záväzného obdobia nižšie ako množstvo stanovené pre túto stranu, rozdiel bude na požiadanie danej strany pripočítaný k množstvu stanovenému pre túto stranu pre ďalšie záväzné obdobia.

13. Každá strana, zahrnutá do prílohy I, sa bude usilovať plniť záväzky uvedené v odseku 1 tohto článku takým spôsobom, aby boli minimalizované negatívne sociálne, environmentálne a ekonomické vplyvy na strany, ktoré sú rozvojovými krajinami, najmä na tie, ktoré sú uvedené v článku 4, odseky 8 a 9 Dohovoru. Podľa príslušných rozhodnutí Konferencie strán o implementácii týchto odsekov, Konferencia strán, slúžiaca ako stretnutie strán tohto Protokolu, na svojom prvom stretnutí uváži, aké akcie sú potrebné na minimalizovanie negatívnych vplyvov zmeny klímy a/alebo odvetných opatrení, na strany uvedené v týchto odsekoch. Medzi uvažované akcie bude patriť založenie fondu, poistenie a transfer technológie.

Článok 4

1. Ktorékoľvek strany, zahrnuté do prílohy I, ktoré sa dohodli na spoločnom plnení svojich záväzkov podľa článku 3 s inou stranou, budú považované za plniace tieto záväzky za predpokladu, že ich spoločné agregované emisie skleníkových plynov uvedených v prílohe A, prepočítaných na ekvivalent CO₂, neprekročia im stanovené množstvá, vypočítané podľa ich kvantifikovaných záväzkov na obmedzenie a zníženie emisií uvedených v prílohe B a v súlade s ustanoveniami článku 3. Príslušná úroveň emisií, prislúchajúca jednotlivým stranám dohody, bude určená v takejto dohode.
2. Strany, ktoré takúto dohodu uzatvorili, oznámia sekretariátu podmienky tejto dohody v deň uloženia ich ratifikačnej listiny, listiny o prijatí, schválení alebo prístupe k nemu. Sekretariát bude informovať strany a signatárov Dohovoru o podmienkach takejto dohody.
3. Každá takáto dohoda sa bude vykonávať počas trvania záväzného obdobia, určeného v článku 3, odsek 7.
4. Ak strany konajú spoločne v rámci a spolu s medzinárodnou regionálnou integračnou hospodárskou organizáciou, akékoľvek zmeny v zložení organizácie po prijatí tohto Protokolu neovplyvnia existujúce záväzky podľa tohto Protokolu. Akékoľvek zmeny v zložení organizácie sa budú brať do úvahy iba pre účely tých záväzkov podľa článku 3, ktoré budú prijaté následne po takejto zmene.
5. V prípade, že strany takejto dohody nedosiahnu ich spoločnú úroveň zníženia emisií, každá strana dohody bude zodpovedná za svoju vlastnú úroveň emisií uvedenú v dohode.
6. Ak strany konajú spoločne v rámci a spolu s medzinárodnou regionálnou integračnou hospodárskou organizáciou, ktorá sama je stranou tohto Protokolu, každý členský štát tejto regionálnej integračnej hospodárskej organizácie, konajúc samostatne a spolu s regionálnou integračnou hospodárskou organizáciou v súlade s článkom 24, bude v prípade nedosiahnutia spoločnej úrovne zníženia emisií zodpovedný za svoju úroveň emisií, oznámenú v súlade s týmto článkom.

Článok 5

1. Každá strana, zahrnutá do prílohy I, bude mať najneskôr rok pred začiatkom prvého záväzného obdobia zavedený národný systém stanovenia antropogénnych emisií skleníkových plynov, ktoré nezahŕňa Montrealský protokol a ich odstraňovanie záchytní. O smerniciach pre takýto národný systém, ktoré budú obsahovať metodiky, uvedené v odseku 2 tohto článku, rozhodne Konferencia strán, slúžiaca ako stretnutie strán tohto Protokolu na svojom prvom stretnutí.
2. Metodiky pre stanovenie antropogénnych emisií skleníkových plynov, ktoré nezahŕňa Montrealský protokol a ich odstraňovanie záchytní budú tie, ktoré prijal Medzivládny panel o zmene klímy a ktoré odsúhlasila Konferencia strán na svojom treťom zasadnutí. Tam, kde sa takéto metodiky nepoužívajú, uplatnia sa vhodné úpravy podľa metodík, odsúhlasených Konferenciou strán, slúžiacou ako stretnutie strán tohto protokolu na svojom prvom stretnutí. Na základe práce okrem iných aj Medzivládneho panelu o zmene klímy a rád poskytnutých Podporným orgánom pre vedecké a technologické poradenstvo, Konferencia strán, slúžiaca ako stretnutie strán tohto Protokolu, bude pravidelne posudzovať, a ak to bude vhodné aj revidovať, tieto metodiky a úpravy, berúc plne do úvahy všetky významné príslušné rozhodnutia Konferencie strán. Akákoľvek revízia metodík alebo úprav sa použije výhradne pre účely zabezpečenia súladu so záväzkami podľa článku 3 vzhľadom na ktorékoľvek záväzné obdobie prijaté po tejto revízii.
3. Potenciály globálneho oteplenia, použité pri výpočte ekvivalentu oxidu uhličitého pre antropogénne emisie skleníkových plynov, uvedených v prílohe A a ich odstraňovanie záchytní, budú tie, ktoré prijal Medzivládny panel o zmene klímy a ktoré odsúhlasila Konferencia strán na svojom treťom zasadnutí. Na základe práce okrem iného aj Medzivládneho panelu o zmene klímy a rád poskytnutých Podporným orgánom pre vedecké a technologické poradenstvo, Konferencia strán, slúžiaca ako stretnutie strán tohto Protokolu, bude pravidelne posudzovať, a ak to bude vhodné aj revidovať potenciál globálneho oteplenia pre každý takýto skleníkový plyn, berúc plne do úvahy všetky významné príslušné rozhodnutia Konferencie strán. Akákoľvek revízia potenciálu globálneho oteplenia sa bude vzťahovať výhradne na záväzky podľa článku 3, vzhľadom na ktorékoľvek záväzné obdobie prijaté po tejto revízii.

Článok 6

1. Pre účely plnenia svojich záväzkov podľa článku 3 môže každá strana, zahrnutá do prílohy I, previesť na inú stranu alebo získať od ktorejkoľvek inej strany jednotky zníženia emisií, vyplývajúce z projektov, zameraných na zníženie antropogénnych emisií zo zdrojov alebo na zväčšenie antropogénnych záchytov skleníkových plynov v ktoromkoľvek sektore hospodárstva, za predpokladu, že:

- a) každý takýto projekt má súhlas oboch zúčastnených strán
- b) každý takýto projekt má za následok zníženie emisií zo zdrojov alebo zväčšenie záchytov, dodatočné k tomu, ktoré by sa vyskytlo ináč
- c) nezíska žiadne jednotky zníženia emisií, ak nie je v súlade so svojimi záväzkami podľa článkov 5 a 7
- d) nadobudnutie jednotiek zníženia emisií musí byť doplnkové k domácim akciám pre účely plnenia záväzkov podľa článku 3.

2. Konferencia strán, slúžiaca ako stretnutie strán tohto Protokolu, môže na svojom prvom zasadaní, alebo v čo najbližšom prakticky realizovateľnom čase po prvom stretnutí, ďalej rozpracovať smernice pre implementáciu tohto článku, vrátane smerníc pre verifikáciu a podávanie správ.

3. Strana, zahrnutá do prílohy I, môže v rámci svojej zodpovednosti splnomocniť právnické osoby na účasť na akciách, vedúcich k tvorbe, prevodu alebo nadobudnutiu jednotiek zníženia emisií podľa tohto článku.

4. Ak je vznesená námietka voči implementácii požiadaviek tohto článku stranou, zahrnutou do prílohy I v súlade s príslušnými ustanoveniami článku 8, prevody a nadobudnutie jednotiek zníženia emisií môžu pokračovať po vznesení námietky za predpokladu, že žiadna z jednotiek nebude stranou využitá na splnenie záväzkov podľa článku 3, do vyriešenia otázky súladu.

Článok 7

1. Každá strana, zahrnutá do prílohy I, včlení do svojej každoročnej inventúry antropogénnych emisií skleníkových plynov, ktoré nezahŕňa Montrealský protokol a ich odstraňovania záchytnými, predkladanaj v súlade s príslušnými rozhodnutiami Konferencie strán, potrebné doplnkové informácie pre účely zabezpečenia súladu s článkom 3, ktoré budú stanovené v súlade s odsekom 4 tohto článku.

2. Každá strana, zahrnutá do prílohy I, včlení do svojej národnej správy, predkladanaj podľa článku 12 Dohovoru, doplnkové informácie, potrebné na preukázanie súladu s jej záväzkami podľa tohto Protokolu, ktoré budú stanovené v súlade s odsekom 4 tohto článku.

3. Každá strana, zahrnutá do prílohy I, každoročne predloží informácie, požadované podľa odseku 1 tohto článku, pričom prvá inventúra podľa Dohovoru bude vykonaná v prvom roku záväzného obdobia, potom, čo tento Protokol pre danú stranu nadobudne platnosť. Každá takáto strana predloží informácie, požadované podľa odseku 2 tohto článku, ako súčasť prvej národnej správy podľa Dohovoru po tom, ako tento Protokol pre ňu nadobudne platnosť a po prijatí smerníc podľa odseku 4 tohto článku. Frekvenciu predkladania ďalších informácií, vyžadovaných podľa tohto článku, stanoví Konferencia strán, slúžiaca ako stretnutie strán tohto Protokolu, berúc do úvahy časový plán pre predkladanie národných správ, odsúhlasený Konferenciou strán.

4. Konferencia strán, slúžiaca ako stretnutie strán tohto Protokolu, prijme na svojom prvom zasadaní a bude ďalej pravidelne revidovať smernice pre prípravu informácií, požadovaných podľa tohto článku, berúc do úvahy smernice pre prípravu národných správ strán, zahrnutých do prílohy I, ktoré boh prijaté Konferenciou strán. Konferencia strán Dohovoru, slúžiaca ako stretnutie strán tohto Protokolu, pred prvým záväzným obdobím taktiež rozhodne o spôsoboch vypočítavania stanovených množstiev.

Článok 8

1. Informácie, predkladané podľa článku 7 každou stranou zahrnutou do prílohy I, budú preverované skupinami odborných preverovateľov podľa príslušných rozhodnutí Konferencie strán a v súlade so

smernicami, prijatými pre tento účel Konferenciou strán, slúžiacou ako stretnutie strán tohto Protokolu, podľa odseku 4 tohto článku. Informácie, predkladané každou stranou, zahrnutou do prílohy I, podľa článku 7, odsek 1, budú preverované ako súčasť ročného zhromažďovania a zúčtovania emisných inventúr a určených množstiev. Navyše, informácie, predkladané každou stranou zahrnutou do prílohy I, podľa článku 7, odsek 2, budú preverované ako súčasť previerky národných správ.

2. Skupiny odborných preverovateľov bude koordinovať sekretariát a budú zložené z odborníkov, vybraných z tých, ktorých nominovali strany Dohovoru a podľa potreby medzivládne organizácie, v súlade s usmernením, poskytnutým pre tento účel Konferenciou strán.

3. Proces preverovania poskytne dôkladné a úplné technické posúdenie všetkých aspektov plnenia stranou tohto Protokolu. Skupiny odborných preverovateľov pripraví správu pre Konferenciu strán, slúžiacu ako stretnutie strán tohto Protokolu, v ktorej posúdia plnenie záväzkov strany a identifikujú akékoľvek možné problémy a faktory, ovplyvňujúce plnenie záväzkov. Tieto správy bude sekretariát distribuovať všetkým stranám Dohovoru. Sekretariát pripraví zoznam problémov plnenia, indikovaných v týchto správach pre ďalšie zváženie Konferenciou strán, slúžiacou ako stretnutie strán tohto Protokolu.

4. Konferencia strán, slúžiaca ako stretnutie strán tohto Protokolu, prijme na svojom prvom zasadaní a následne bude pravidelne posudzovať smernice pre preverovanie plnenia tohto Protokolu skupinami odborných preverovateľov, berúc do úvahy príslušné rozhodnutia Konferencie strán.

5. Konferencia strán, slúžiaca ako stretnutie strán tohto Protokolu, za pomoci Podporného orgánu pre implementáciu a podľa vhodností Podporného orgánu pre vedecké a technologické poradenstvo, bude zvažovať:

- a) informácie, predkladané stranami podľa článku 7 a správy o tomto vykonané skupinami odborných preverovateľov podľa tohto článku
- b) problémy plnenia, uvedené v zozname pripravenom sekretariátom podľa odseku 3 tohto článku, rovnako ako všetky otázky, prednesené stranami.

6. Na základe vlastného zváženia informácií, na ktoré sa odvoláva odsek 5 tohto článku Konferencia strán, slúžiaca ako stretnutie strán tohto Protokolu, prijme rozhodnutie o akejkoľvek záležitosti, ktorú si vyžaduje plnenie tohto Protokolu.

Článok 9

1. Konferencia strán, slúžiaca ako stretnutie strán tohto Protokolu, bude pravidelne preverovať tento Protokol vo svetle vedeckých najlepších dostupných informácií a hodnotení zmeny klímy a jej účinkov, rovnako ako príslušných technických, sociálnych a ekonomických informácií. Tieto previerky budú koordinované so súvisiacimi previerkami podľa Dohovoru, najmä s tými, ktoré vyžaduje článok 4, odsek 2 (d) a článok 7, odsek 2 (a) Dohovoru. Na základe týchto previerok Konferencia strán, slúžiaca ako stretnutie strán tohto Protokolu, vykoná príslušné akcie.

2. Prvá previerka sa uskutoční na druhom zasadaní Konferencie strán, slúžiacej ako stretnutie strán tohto Protokolu. Ďalšie previerky sa uskutočnia v pravidelných intervaloch a príhodným spôsobom.

Článok 10

Všetky strany, berúc do úvahy ich spoločnú, ale diferencovanú zodpovednosť a ich špecifické priority, ciele a okolnosti národného a regionálneho rozvoja, bez uvedenia nových záväzkov pre strany nezahrnuté do prílohy 1, ale znovu potvrdzujúc existujúce záväzky podľa článku 4, odsek 1 Dohovoru a pokračujúc v postupnom plnení týchto záväzkov s cieľom dosiahnuť udržateľný rozvoj, berúc do úvahy článok 4, odseky 3, 5 a 7 Dohovoru, budú:

- a) tam, kde je to dôležité a v takom rozsahu, aký je možný formulovať nákladovo-efektívne národné a prípadne regionálne programy na zlepšenie kvality miestnych emisných faktorov, údajov o aktivitách a modelov, ktoré odrážajú socio-ekonomické podmienky každej strany pre prípravu a pravidelnú aktualizáciu národných inventúr antropogénnych emisií skleníkových plynov, ktoré nezahŕňa Montrealský protokol a ich odstraňovanie záchytmi, používajúc

- porovnateľné metódy, ktoré budú odsúhlasené Konferenciou strán a ktoré sú v súlade so smernicami pre prípravu národných správ, prijatými Konferenciou strán
- b) formulovať, plniť, zverejňovať a pravidelne aktualizovať národné a prípadne regionálne programy, obsahujúce opatrenia na zmiernenie zmeny klímy a opatrenia na uľahčenie primeranej adaptácie na zmenu klímy:
 - i) tieto programy sa budú okrem iného zaoberať sektorom energetiky, dopravy a priemyslu, rovnako ako sektorom poľnohospodárstva, lesníctva a nakladaním s odpadmi. Ďalej adaptačnými technológiami a metódami na zlepšenie adaptácie na zmenu klímy
 - ii) strany, zahrnuté do prílohy I, predložia informácie o aktivitách podľa tohto Protokolu, vrátane národných programov v súlade s článkom 7, ostatné strany budú hľadať spôsob, ako zahrnúť do svojich národných správ podľa potreby informácie o programoch, obsahujúcich opatrenia, ktoré strana považuje za príspevok k riešeniu problému zmeny klímy a jej negatívnych účinkov, vrátane zmiernenia rastu emisií skleníkových plynov a podporovania ich záchyto, budovania kapacít a adaptačných opatrení
 - c) spolupracovať pri podpore účinných prostriedkov rozvoja, použitia a rozširovania a vykonajú všetky prakticky možné kroky na primeranú podporu, uľahčenie a financovanie, transferu alebo prístupu k environmentálne vhodným technológiám, know-how, praktikám a postupom týkajúcich sa zmeny klímy, najmä do rozvojových krajín, vrátane formulovania stratégií a programov pre účinný transfer environmentálne vhodných technológií, ktoré sú v verejnom vlastníctve alebo v štátnom sektore a pre vytváranie priaznivého prostredia pre súkromný sektor na podporu a rozšírenie transferu a prístupu k environmentálne vhodným technológiám
 - d) spolupracovať vo vedeckom a technickom výskume a podporovať údržbu a rozvoj systematických pozorovacích systémov a vývoj dátových archívov na zníženie neistôt, vzťahujúcich sa ku klimatickému systému, negatívnym vplyvom zmeny klímy a ekonomickým a sociálnym dôsledkom rôznych odvetných stratégií a podporovať rozvoj a posilnenie endogénnych kapacít a schopností zúčastňovať sa na medzinárodnom a medzivládnom úsilí, programoch a sieťach výskumu a systematického sledovania, berúc do úvahy článok 5 Dohovoru
 - e) na medzinárodnej úrovni a s vhodným využitím jestvujúcich orgánov podporovať a spolupracovať pri rozvoji a presadzovaní vzdelávacích a školiacich programov, vrátane posilňovania tvorby národných kapacít, najmä ľudských a inštitucionálnych kapacít a výmenu alebo dočasné preradenie personálu na školenie expertov v tejto oblasti, najmä pre rozvojové krajiny a na národnej úrovni podporovať informovanie verejnosti a prístup verejnosti k informáciám o zmene klímy. Na realizáciu týchto aktivít by mali byť príslušnými orgánmi Dohovoru vypracované vhodné prostriedky, berúc do úvahy článok 6 Dohovoru.
 - f) zahŕňať do svojich národných správ informácie o programoch a aktivitách, realizovaných podľa tohto článku v súlade s príslušnými rozhodnutiami Konferencie strán
 - g) pri plnení záväzkov tohto článku brať plne do úvahy článok 4, odsek 8 Dohovoru.

Článok 11

1. Pri plnení článku 10 strany budú brať do úvahy ustanovenia článku 4, odsekov 4, 5, 7, 8 a 9 Dohovoru.
2. V súvislosti s plnením článku 4, odseku 1 Dohovoru, v súlade s ustanoveniami článku 4; odseku 3 a článku 11 Dohovoru a pomocou právnickej osoby alebo osôb poverených správou finančného mechanizmu Dohovoru, strany, ktoré sú rozvinutými krajinami a iné rozvinuté strany, zahrnuté do prílohy II Dohovoru, budú:
 - a) poskytovať nové a dodatočné finančné zdroje na pokrytie dohodnutých celkových nákladov, vyvolaných stranami, ktoré sú rozvojovými krajinami pri pokračovaní plnenia jestvujúcich záväzkov podľa článku 4, odsek I(a) Dohovoru, ktoré sú obsiahnuté v článku 10, písmeno (a)
 - b) taktiež poskytovať finančné zdroje, vrátane zdrojov na transfer technológií, ktoré potrebujú strany, ktoré sú rozvojovými krajinami, na pokrytie dohodnutých celkových prírastkových nákladov pokračovania plnenia jestvujúcich záväzkov v článku 4, odsek 1 Dohovoru, ktoré sú obsiahnuté v článku 10 a ktoré sú dohodnuté medzi stranou, ktorá je rozvojovou krajinou a medzinárodnou právnickou osobou alebo osobami, na ktoré sa odvoláva článok 11 Dohovoru, v súlade s uvedeným článkom.

Plnenie týchto jestvujúcich záväzkov bude brať do úvahy potrebu primeranosti a predvídateľnosti toku fondov a dôležitosť primeraného rozdelenia bremena medzi strany, ktoré sú rozvinutými krajinami. Usmernenia právnickej osoby alebo osôb poverených správou finančného mechanizmu Dohovoru v príslušných rozhodnutiach Konferencie strán, vrátane tých, ktoré boli dohodnuté pred prijatím tohto Protokolu, sa budú vzťahovať *mutatis mutandis* na ustanovenia tohto odseku.

3. Strany, ktoré sú rozvinutými krajinami a iné rozvinuté krajiny v prílohe II Dohovoru môžu taktiež poskytnúť, a strany, ktoré sú rozvojovými krajinami, sa môžu prihlásiť o finančné zdroje pre plnenie článku 10 cez bilaterálne, regionálne a iné multilaterálne kanály.

Článok 12

1. V tomto článku je definovaný mechanizmus čistého rozvoja.

2. Cieľom mechanizmu čistého rozvoja bude napomáhať stranám, nezahrnutým do prílohy I, v dosahovaní udržateľného rozvoja a v prispievaní k zvrchovanému cieľu Dohovoru a napomáhať stranám, zahrnutým do prílohy I, v dosahovaní súladu s ich kvantifikovanými záväzkami na obmedzenie a zníženie emisií podľa článku 3.

3. Podľa mechanizmu čistého rozvoja

- a) strany, nezahrnuté do prílohy I, budú mať prospech z projektových aktivít vyúsťujúcich do certifikovaného zníženia emisií
- b) strany, zahrnuté do prílohy I, môžu použiť certifikované zníženie emisií vyplývajúce z takýchto projektových aktivít ako príspevok k plneniu časti svojich kvantifikovaných limitov a záväzkov obmedzenia a zníženia emisií podľa článku 3, ako bude stanovené Konferenciou strán, slúžiacou ako stretnutie strán tohto Protokolu.

4. Mechanizmus čistého rozvoja bude predmetom dohľadu a usmernenia Konferenciou strán, slúžiacou ako stretnutie strán tohto Protokolu a bude nad ním vykonávaný dohľad výkonným orgánom pre mechanizmus čistého rozvoja.

5. Zníženie emisií vyplývajúce z každej projektovej aktivity bude certifikované výkonnými jednotkami, ktoré navrhne Konferencia strán, slúžiaca ako stretnutie strán tohto Protokolu, na základe:

- a) dobrovoľnej účasti schválenej každou zainteresovanou stranou
- b) skutočných, merateľných a dlhodobých prínosov, vzťahujúcich sa na zmiernenie zmeny klímy
- c) zníženia emisií, ktoré je dodatočné k zníženiu, ktoré by sa bez projektovej aktivity nevyskytlo.

6. Mechanizmus čistého rozvoja bude v prípade potreby napomáhať pri zriaďovaní fondov pre certifikované projektové aktivity.

7. Konferencia strán, slúžiaca ako stretnutie strán tohto Protokolu, na svojom prvom zasadaní vypracuje prostriedky a postupy s cieľom zabezpečiť transparentnosť, účinnosť a zúčtovateľnosť nezávislým auditom a verifikáciu projektových aktivít.

8. Konferencia strán, slúžiaca ako stretnutie strán tohto Protokolu zabezpečí, že podiel výnosov z certifikovaných projektových aktivít sa použije na pokrytie administratívnych výdavkov a tiež aj na pomoc stranám, ktoré sú rozvojovými krajinami a ktoré sú zvlášť citlivé na negatívne účinky zmeny klímy, pri krytí nákladov prispôsobenia.

9. Účasť v mechanizme čistého rozvoja, vrátane aktivít uvedených v odseku 3 (a) tohto článku a vrátane nadobudnutia certifikovaného zníženia emisií môže zahŕňať súkromné a/alebo verejné právnické osoby a je predmetom každého usmernenia poskytnutého výkonným orgánom pre mechanizmus čistého rozvoja.

10. Certifikované zníženie emisií, získané počas obdobia od roku 2000 do začiatku prvého záväzného obdobia, môže byť použité na dosiahnutie plnenia v prvom záväznom období.

Článok 13

3. Konferencia strán, najvyšší orgán Dohovoru, bude slúžiť ako stretnutie strán tohto Protokolu.
4. Strany Dohovoru, ktoré nie sú stranami tohto Protokolu, sa môžu zúčastniť na všetkých zasadnutiach Konferencie strán, slúžiacej ako stretnutie strán tohto Protokolu, ako pozorovatelia. Keď bude Konferencia strán slúžiť ako stretnutie strán tohto Protokolu, rozhodnutia podľa tohto Protokolu budú prijaté iba tými, ktorí sú jeho stranami.
5. Keď bude Konferencia strán slúžiť ako stretnutie strán tohto Protokolu, každý člen Výboru Konferencie
6. strán, zastupujúci stranu Dohovoru, ktorá ale v tom čase nie je stranou tohto Protokolu, bude nahradený ďalším členom, zvoleným spomedzi strán tohto Protokolu.
7. Konferencia strán, slúžiaca ako stretnutie strán tohto Protokolu, bude pravidelne preverovať plnenie toho Protokolu a v rámci svojho mandátu bude činiť rozhodnutia, potrebné na podporu jeho účinného plnenia. Bude vykonávať funkcie, určené jej týmto Protokolom a bude:
 - a) na základe všetkých jej dostupných informácií v súlade s ustanoveniami tohto Protokolu posudzovať plnenie tohto Protokolu stranami, celkové účinky opatrení, prijatých podľa tohto Protokolu, najmä environmentálne, ekonomické a sociálne účinky a tiež ich kumulatívny dopad a rozsah, v akom je dosahovaný cieľ Dohovoru
 - b) vo svetle cieľa Dohovoru pravidelne vyhodnocovať povinnosti strán podľa tohto Protokolu, dôkladne zvažujúc všetky previerky podľa článku 4, odsek 2 (d) a článku 7, odsek 2 Dohovoru, skúsenosti, získané pri jeho plnení a vývoj vedeckých a technických poznatkov a v tomto duchu posudzovať a prijímať pravidelné správy o plnení tohto Protokolu
 - c) podporovať a uľahčovať výmenu informácií o opatreniach, prijatých stranami ku zmene klímy a jej účinkom, berúc do úvahy rôzne okolnosti, zodpovednosť a schopnosti strán a ich príslušné záväzky podľa tohto Protokolu
 - d) uľahčovať na základe žiadosti dvoch alebo viacerých strán koordináciu opatrení týmito stranami prijatých ku zmene klímy a jej účinkom, berúc do úvahy rôzne okolnosti, zodpovednosť a schopnosti strán a ich príslušné záväzky podľa tohto Protokolu
 - e) v súlade s cieľom Dohovoru a ustanoveniami tohto Protokolu, berúc plne do úvahy príslušné rozhodnutia Konferencie strán podporovať a usmerňovať vývoj a pravidelné spresňovanie porovnateľných metodík pre účinné plnenie tohto Protokolu, ktoré budú odsúhlasené Konferenciou strán, slúžiacou ako stretnutie strán tohto Protokolu
 - f) prijímať odporúčania vo všetkých záležitostiach, nevyhnutných pre plnenie tohto Protokolu
 - g) snažiť sa o mobilizáciu ďalších finančných zdrojov v súlade s článkom 11, odsek 2
 - h) vytvárať podporné orgány, ktoré bude považovať za potrebné pre plnenie tohto Protokolu
 - i) kde je to vhodné, hľadať a využívať služby a spoluprácu a informácie, poskytované oprávnenými medzinárodnými organizáciami a medzivládnyimi a mimovládnyimi orgánmi
 - j) vykonávať ďalšie funkcie, ktoré môže vyžadovať plnenie tohto Protokolu a zvažovať každé poverenie., vyplývajúce z rozhodnutia Konferencie strán.
5. Procedurálne pravidlá Konferencie strán a finančné procedúry Dohovoru budú vzťahované *mutatis mutandis* podľa tohto Protokolu, ak sa na konsenzom Konferencie strán, slúžiacej ako stretnutie strán tohto Protokolu nerozhodne inak.
6. Prvé zasadnutie Konferencie strán, slúžiacej ako stretnutie strán tohto Protokolu, bude riadené sekretariátom v spojení s prvým zasadnutím Konferencie strán, ktoré je naplánované po dátume nadobudnutia platnosti tohto Protokolu. Nasledujúce bežné zasadnutia Konferencie strán, slúžiace ako stretnutie strán tohto Protokolu, sa uskutočnia každý rok a v spojení s bežným zasadnutím Konferencie strán, ak Konferencia strán, slúžiaca ako stretnutie strán tohto Protokolu, nerozhodne inak.
7. Mimoriadne zasadnutia Konferencie strán, slúžiacej ako stretnutie strán tohto Protokolu, sa uskutočnia v takom inom čase, ktorý bude Konferencia strán, slúžiaca ako stretnutie strán tohto Protokolu, považovať za nevyhnutný alebo na základe písomnej žiadosti ktorejkoľvek strany, za predpokladu, že do šiestich mesiacov, odkedy sekretariát oboznámil s takouto žiadosťou strany, získa táto žiadosť podporu aspoň jednej tretiny strán.

8. Organizácia Spojených národov, jej odborné orgány a Medzinárodná agentúra pre atómovú energiu, rovnako ako každý jej členský štát alebo pozorovateľia, ktorí nie sú stranou Dohovoru, môžu byť na zasadnutiach Konferencie strán, slúžiacej ako stretnutie strán tohto Protokolu, zastúpení ako pozorovatelia. Akýkoľvek národný alebo medzinárodný orgán alebo agentúra, vládna alebo mimovládna, kvalifikovaná v záležitostiach, ktorými sa zaoberá tento Protokol a ktorá informovala sekretariát o želaní byť zastúpená ako pozorovateľ na zasadnutí Konferencie strán, slúžiacej ako stretnutie strán tohto Protokolu, môže byť na zasadnutia pripustená, ak voči tomu nemá námietky aspoň jedna tretina prítomných strán. Pripustenie a účasť pozorovateľov bude predmetom procedurálnych pravidiel, ako sa uvádza v odseku 5 tohto článku.

Článok 14

1. Sekretariát, ustanovený článkom 8 Dohovoru, bude slúžiť ako sekretariát tohto Protokolu.
2. Článok 8, odsek 2 Dohovoru o funkciách sekretariátu a článok 8, odsek 3 Dohovoru o organizačnom zabezpečení činnosti sekretariátu sa budú *mutatis mutandis* vzťahovať na tento Protokol. Okrem toho bude sekretariát vykonávať funkcie, určené mu týmto Protokolom.

Článok 15

1. Podporný orgán pre vedecké a technické poradenstvo a Podporný orgán pre implementáciu, ustanovený článkami 9 a 10 Dohovoru, budú slúžiť ako Podporný orgán pre vedecké a technické poradenstvo a Podporný orgán pre implementáciu tohto Protokolu. Ustanovenia, vzťahujúce sa na činnosť týchto dvoch orgánov v rámci Dohovoru sa budú *mutatis mutandis* vzťahovať na tento Protokol. Zasadnutia na stretnutiach Podporného orgánu pre vedecké a technické poradenstvo a Podporného orgánu pre implementáciu tohto Protokolu sa budú konať v spojení so stretnutiami príslušných podporných orgánov Dohovoru.
2. Strany Dohovoru, ktoré nie sú stranami tohto Protokolu, sa môžu zúčastniť priebehu ktoréhokolvek zasadania podporných orgánov ako pozorovatelia. Ak podporné orgány slúžia ako podporné orgány tohto Protokolu, rozhodnutia podľa tohto Protokolu budú prijímané iba stranami tohto Protokolu.
3. Ak podporné orgány, ustanovené článkami 9 a 10 Dohovoru, vykonávajú svoju funkciu v záležitostiach týkajúcich sa tohto Protokolu, každý člen Výboru týchto podporných orgánov, zastupujúci stranu Dohovoru, ktorá v tom čase nie je stranou tohto Protokolu, bude nahradený ďalším členom zvoleným spomedzi strán tohto Protokolu.

Článok 16

Konferencia strán, slúžiaca ako stretnutie strán tohto Protokolu, bude v čo najkratšom čase posudzovať uplatnenie tohto Protokolu a v prípade potreby modifikovať multilaterálny konzultačný postup, na ktorý sa odvoláva článok 13 Dohovoru, vo svetle každého preň významného rozhodnutia, ktoré prijme Konferencia strán. Každý multilaterálny konzultačný postup, ktorý sa môže uplatniť na tento Protokol, sa bude vykonávať tak, že postupy a mechanizmy ustanovené v súlade s článkom 18 zostávajú nedotknuté.

Článok 17

Konferencia strán bude definovať rozhodujúce princípy, prostriedky, pravidlá a smernice, najmä pre verifikáciu, podávanie správ a zúčtovateľnosť obchodovania s emisiami. Strany, zahrnuté do prílohy B, sa môžu zúčastniť obchodovania s emisiami za účelom plnenia svojich záväzkov podľa článku 3. Každé takéto obchodovanie bude doplnkom k domácim akciám cieľovým na splnenie kvantifikovaných záväzkov na obmedzenie a zníženie emisií podľa uvedeného článku.

Článok 18

Konferencia strán, slúžiaca ako stretnutie strán tohto Protokolu, na svojom prvom zasadnutí schválí vhodné a účinné postupy a mechanizmy určenia a riešenia prípadov neplnenia ustanovení tohto Protokolu, vrátane vypracovania indikatívneho zoznamu dôsledkov, berúc do úvahy príčinu, typ, stupeň a početnosť výskytu neplnenia. Všetky postupy a mechanizmy podľa tohto článku majúce záväzné dôsledky, budú prijaté formou dodatku k tomuto Protokolom.

Článok 19

Ustanovenia článku 14 Dohovoru o riešení sporov sa budú vzťahovať *mutatis mutandis* aj na tento Protokol.

Článok 20

1. Každá strana môže navrhnúť dodatok k tomuto Protokolu.
2. Dodatky k tomuto Protokolu budú prijímané na bežnom zasadnutí Konferencie strán, slúžiacej ako stretnutie strán tohto Protokolu. Sekretariát oboznámi strany s textom každého navrhovaného dodatku k Protokolu minimálne šesť mesiacov pred stretnutím, na ktorom je navrhnuté jeho prijatie. Sekretariát takisto oboznámi s textom každého navrhnutého dodatku strany a signatárov Dohovoru a pre informáciu aj depozitára.
3. Strany vyvinú maximálne úsilie konsenzom dosiahnuť dohodu o každom návrhu dodatku k Protokolu. Ak sa všetka snaha o dosiahnutie konsenzu vyčerpá a nedosiahne sa žiadna dohoda, ako posledné východisko sa dodatok prijme hlasovaním trojštvrtinovou väčšinou hlasov strán prítomných a hlasujúcich na stretnutí. S prijatým dodatkom sekretariát oboznámi depozitára, ktorý ho rozšíri medzi všetky strany na odsúhlasenie.
4. Listiny o prijatí týkajúce sa dodatku budú uložené u depozitára. Dodatok, prijatý v súlade s odsekom 3 tohto článku, nadobudne platnosť pre strany, ktorými bol prijatý, deväťdesiaty deň od dátumu, kedy depozitár obdržal listinu o prijatí minimálne troch štvrtín strán tohto Protokolu.
5. Pre každú ďalšiu stranu dodatok nadobudne platnosť deväťdesiaty deň od dátumu, kedy táto strana uloží u depozitára svoju listinu o prijatí daného dodatku.

Článok 21

1. Prílohy tohto Protokolu tvoria jeho neoddeliteľnú súčasť a ak nie je výslovne uvedené inak, odvolanie sa na tento Protokol je zároveň odvolaním sa na všetky jeho prílohy. Všetky prílohy, prijaté po nadobudnutí platnosti tohto Protokolu, budú obmedzené na zoznamy, formuláre alebo akékoľvek iné materiály opisnej povahy, ktoré majú vedecký, technický, procedurálny alebo administratívny charakter.
2. Každá strana môže navrhnúť prílohu k tomuto Protokolu a môže navrhnúť dodatky k prílohám tohto Protokolu.
3. Prílohy tohto Protokolu a dodatky k prílohám tohto Protokolu budú prijímané na bežnom zasadnutí Konferencie strán, slúžiacej ako stretnutie strán tohto Protokolu. Sekretariát oboznámi strany s textom navrhovanej prílohy alebo dodatku k prílohe minimálne šesť mesiacov pred stretnutím, na ktorom je navrhnuté jeho prijatie. Sekretariát takisto oboznámi s textom každej navrhovanej prílohy alebo dodatku k prílohe strany a signatárov Dohovoru a pre informáciu aj depozitára.
4. Strany vyvinú maximálne úsilie konsenzom dosiahnuť dohodu o každom návrhu prílohy alebo dodatku k prílohe. Ak sa všetka snaha o dosiahnutie konsenzu vyčerpá a nedosiahne sa žiadna dohoda, ako posledné východisko sa príloha alebo dodatok k prílohe prijme hlasovaním trojštvrtinovou väčšinou hlasov strán prítomných a hlasujúcich na stretnutí. S prijatou prílohou alebo dodatkom k prílohe sekretariát oboznámi depozitára, ktorý ho rozšíri medzi všetky strany na odsúhlasenie.
5. Príloha, alebo dodatok k prílohe inej ako príloha A a B, ktorá bola prijatá v súlade s odsekmi 3 a 4 tohto článku, nadobudne platnosť pre všetky strany tohto Protokolu šesť mesiacov od dátumu, kedy bola táto stranám poskytnutá depozitárom na odsúhlasenie, okrem strán, ktoré v tomto období písomne oznámia depozitárovi neprijatie prílohy alebo dodatku k prílohe. Príloha alebo dodatok k prílohe nadobudne platnosť pre strany, ktoré odvolali svoje oznámenie o neprijatí, deväťdesiaty deň od dátumu, kedy depozitár prijal odstúpenie od oznámenia o neprijatí.

6. Ak prijatie prílohy alebo dodatku k prílohe obsahuje dodatok k tomuto Protokolu, táto príloha alebo dodatok k prílohe nenadobudne platnosť dovtedy, kým nenadobudne platnosť daný dodatok k tomuto Protokolu.

7. Dodatky k prílohám A a B tohto Protokolu budú prijaté a nadobudnú platnosť v súlade s postupom, ustanoveným článkom 20, za predpokladu, že všetky dodatky k prílohe B budú prijaté iba s písomným súhlasom dotknutej strany.

Článok 22

1. Každá strana má jeden hlas, okrem prípadov, uvedených v odseku 2 tohto článku.

2. Regionálne hospodárske integračné organizácie v záležitostiach v rámci ich kompetencií, budú vykonávať svoje právo hlasovať počtom hlasov, ktorý sa rovná počtu ich členských štátov, ktoré sú stranami tohto Protokolu. Takáto organizácia nebude vykonávať svoje právo hlasovať, ak ktorýkoľvek z jej členských štátov vykonáva svoje právo a naopak.

Článok 23

Depozitárom tohto Protokolu bude generálny tajomník Organizácie Spojených národov.

Článok 24

1. Tento Protokol bude otvorený na podpis a podlieha ratifikácii, prijatiu alebo schváleniu štátmi a regionálnymi hospodárskymi integračnými organizáciami, ktoré sú stranami Dohovoru. Protokol bude otvorený na podpis v sídle Organizácie Spojených národov v New Yorku od 16. marca 1998 do 15. marca 1999. Tento Protokol bude otvorený na prístup odo dňa nasledujúceho po dátume, kedy bol uzatvorený na podpis. Ratifikačné listiny, listiny o prijatí, schválení alebo pristúpení budú uložené u depozitára.

2. Každá regionálna hospodárska integračná organizácia, ktorá sa stane stranou tohto Protokolu bez toho, aby ktorýkoľvek z jej členských štátov bol jeho stranou, bude viazaná všetkými povinnosťami vyplývajúcimi z tohto Protokolu. V prípade, že ide o organizácie, ktorých jeden alebo viacero členských štátov je stranou tohto Protokolu, organizácia a jej členské štáty sa rozhodnú o príslušnej zodpovednosti pre vykonávanie povinností, vyplývajúcich z tohto Protokolu. V takýchto prípadoch nesmú organizácia a jej členské štáty vykonávať svoje práva vyplývajúce z tohto Protokolu súčasne.

3. Vo svojich ratifikačných listinách, listinách o prijatí, schválení alebo prístupe budú regionálne hospodárske integračné organizácie deklarovať rozsah ich kompetencií v záležitostiach, ktoré upravuje tento Protokol. Tieto organizácie tiež budú informovať depozitára, ktorý potom bude informovať strany o každej podstatnej zmene rozsahu ich kompetencií.

Článok 25

1. Tento Protokol nadobudne platnosť deväťdesiaty deň od dátumu, kedy nie menej ako 55 strán Dohovoru, majúcih medzi sebou strany, zahrnuté do prílohy I, ktoré predstavujú celkovo minimálne 55 percent celkových emisií oxidu uhličitého v roku 1990 strán zahrnutých do prílohy I, uloží svoju ratifikačnú listinu, listinu o prijatí, schválení alebo pristúpení.

2. Pre účely tohto článku "celkové emisie oxidu uhličitého v roku 1990 strán zahrnutých do prílohy I" znamená množstvo, ktoré strany, zahrnuté do prílohy I, oznámili pred dňom alebo v deň prijatia tohto Protokolu vo svojej prvej národnej správe, predloženej v súlade s článkom 12 Dohovoru.

3. Pre každý štát alebo regionálnu hospodársku integračnú organizáciu, ktorá ratifikuje, prijme alebo schváli tento Protokol alebo k nemu pristúpi po splnení podmienok nadobudnutia platnosti, stanovených v odseku 1 tohto článku, tento Protokol nadobudne platnosť deväťdesiaty deň od dátumu uloženia svojej ratifikačnej listiny, listiny o prijatí, schválení alebo prístupe.

4. Pre účely tohto článku sa nebude žiadna listina, uložená regionálnou hospodárskou integračnou organizáciou pripočítavať k listinám, uloženým členskými štátmi danej organizácie.

Článok 26

K tomuto Protokolu nie je možné urobiť žiadne výhrady.

Článok 27

1. Kedykoľvek po uplynutí troch rokov od dátumu, kedy tento Protokol nadobudol pre stranu platnosť, môže táto strana Protokol vypovedať písomným oznámením predloženým depozitárovi.
2. Každá takáto výpoveď nadobudne platnosť po uplynutí jedného roku od dátumu jej obdržania depozitárom, alebo od takého neskoršieho dátumu, ktorý môže byť uvedený v oznámení o výpovedi.
3. Každá strana, ktorá vypovie Dohovor, sa bude považovať za stranu, ktorá vypovedala aj tento Protokol.

Článok 28

Pôvodné vyhotovenie tohto Protokolu, ktorého arabské, čínske, anglické, francúzske, ruské a španielske znenie sú rovnako platné, bude uložené u generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov.

Dané v Kjóte jedenásteho decembra tisícdeväťstodeväťdesiatsedem.

Na dôkaz toho, dolupodpísaní, riadne na to splnomocnení, podpísali tento Protokol v uvedených dátumoch.

Príloha A

Skleníkové plyny

Oxid uhličitý (CO₂)

Metán (CH₄)

Oxid dusný (N₂O)

Fluórované uhľovodíky (HFC)

Plnofluórované uhľovodíky (PFC)

Fluorid sírový (SF₆)

Sektory/kategórie zdrojov

Energetika Spaľovanie palív

Energetický priemysel

Výrobný a stavebný priemysel

Doprava

Iné sektory

Iné

Iné Fugitívne emisie z palív

Tuhé palivá

Ropa a zemný plyn

Iné

Priemyselné procesy

Minerálne výrobky

Chemický priemysel

Výroba kovov

Iná výroba

Výroba halogenovaných uhľovodíkov a fluoridu sírového

Spotreba halogenovaných uhľovodíkov a fluoridu sírového

Iné

Používanie rozpúšťadiel a iných výrobkov

Poľnohospodárstvo

Črevné kvasenie

Nakladanie s hnojom

Pestovanie ryže

Poľnohospodárska pôda

Nariadené vypaľovanie saván

Spaľovanie poľnohospodárskych zvyškov na poli

Iné

Odpad

Ukladanie tuhého odpadu v krajine

Spracovanie odpadných vôd

Spaľovanie odpadu

Iné

Príloha B

Strana	Kvantifikované záväzky na obmedzenie alebo zníženie emisií (percento oproti základnému roku alebo obdobiu)
Austrália	108
Rakúsko	92
Belgicko	92
Bulharsko*	92
Kanada	94
Chorvátsko*	95
Česká republika*	92
Dánsko	92
Estónsko*	92
Európske spoločenstvo	92
Fínsko	92
Francúzsko	92
Nemecko	92
Grécko	92
Maďarsko*	94
Island	110
Írsko	92
Taliansko	92
Japonsko	94
Lotyšsko*	92
Lichtenštajnsko	92
Litovsko*	92
Luxembursko	92
Monako	92
Holandsko	92
Nový Zéland	100
Nórsko	101
Poľsko*	94
Portugalsko	92
Rumunsko*	92
Ruská federácia*	100
Slovensko*	92
Slovinsko*	92
Španielsko	92
Švédsko	92
Švajčiarsko	92
Ukrajina*	100
Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska	92
Spojené štáty americké	93

* Krajiny, ktoré prechádzajú procesom transformácie na trhovú ekonomiku